Oświadczenie złożone
przez senatora Kazimierza Kleinę
w dniu 17 lipca 2024 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów Andrzeja Domańskiego oraz do ministra sportu i turystyki Sławomira Nitrasa

Szanowny Panie Ministrze!

Burmistrz miasta Ustka, miejscowości uzdrowiskowej na Pomorzu, zwrócił się do mnie z prośbą o podjęcie działania w związku z planami zmiany sposobu finansowania gmin uzdrowiskowych.

Od 2005 r. obowiązuje ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych, w której ujęte zostały regulacje odnoszące się do opłaty uzdrowiskowej (art. 48) i dotacji uzdrowiskowej (art. 49). W przepisie art. 46 ustawy określono również zadania gmin, które mogą być finansowane z wymienionych źródeł. Dzięki temu gminy te uzyskały dodatkowe dochody umożliwiające finansowanie zadań, jakie wynikają z tytułu posiadania statusu uzdrowiska.

W drugiej wersji projektu zmiany ustawy o usługach turystycznych wśród zmian przepisów innych ustaw pojawiła się także zmiana art. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Zmiana ta odnosi się do opłaty uzdrowiskowej, którą się likwiduje i zastępuje opłatą turystyczną.

W związku z planami likwidacji opłaty uzdrowiskowej i zastąpienia jej podatkiem turystycznym gminy uzdrowiskowe są zaniepokojone możliwością utraty części dochodu. Nowe regulacje w sposób niezrozumiały zmieniają też beneficjenta opłat pobieranych w tych gminach. Wielkość pobieranej opłaty jest wprost zależna od liczby osób przebywających w uzdrowisku. Zmniejszenie dochodu tychże gmin w efekcie proponowanych zmian odbije się na finansowaniu inwestycji związanych z ochroną obszarów uzdrowiskowych, ochroną złóż naturalnych surowców leczniczych i ochroną naturalnych warunków uzdrowiska, na finansowaniu działań w zakresie likwidacji zanieczyszczeń, ochrony powietrza i likwidacji nadmiernego hałasu, a także na finansowaniu budowy i ulepszania infrastruktury uzdrowiskowej i komunalnej służącej zaspokajaniu potrzeb osób odwiedzających. Zmiana uderzy bezpośrednio w budżety gmin uzdrowiskowych. Gminy te realizują dodatkowe zadania, które wynikają z tytułu posiadania statusu uzdrowiska, są gminami o specjalnym statusie i reżimie prawnym. Ich specyfika ustrojowa oraz szczególny charakter i zakres zadań realizowanych dla społeczeństwa wymagały odrębnego podejścia ze strony ustawodawcy. Specyficzna działalność tych gmin, jaką stanowi lecznictwo uzdrowiskowe, jest integralną częścią systemu zdrowia.

Według proponowanych zmian gminom uzdrowiskowym ma przypadać tzw. procentowa kwota nadwyżki z wyższej opłaty turystycznej ustanowionej w gminie uzdrowiskowej. Sama opłata turystyczna nie będzie dochodem gminy. Proponowany projekt w niezmienionym kształcie pozostawia jedynie dotacje dla tych gmin. Pojawiają się więc prośby o zachowanie systemu finansowania gmin uzdrowiskowych w aktualnym kształcie.

W ocenie włodarzy gmin uzdrowiskowych proponowane rozwiązania są dla nich bardzo niekorzystne z uwagi na to, że zakładają likwidację opłaty uzdrowiskowej, która była bezpośrednim dochodem gmin uzdrowiskowych, przeznaczanym na realizację zadań określonych w art. 46 ustawy uzdrowiskowej. Propozycje te zmieniają dobrze funkcjonujący system wspierania finansowego gmin, uszczuplają dochody gmin uzdrowiskowych o co najmniej 60–80% dotychczasowej opłaty uzdrowiskowej, zaciemniają funkcję gmin uzdrowiskowych, jasno określoną w art. 46 ustawy uzdrowiskowej, prowadzą do obniżenia standardu świadczenia usług publicznych i niemożności utrzymania publicznej infrastruktury uzdrowiskowej w odpowiednim standardzie, wreszcie odbierają motywację do uzyskania statusu uzdrowiska.

Rozumiejąc zaniepokojenie włodarzy, zwracam się z następującymi pytaniami.

1. Jaka jest przyczyna podjęcia prac nad zmianą dotychczasowych przepisów, tak dobrze ocenianych przez gminy uzdrowiskowe?

2. Czy jest możliwość pozostawienia tych przepisów w niezmienionym kształcie?

3. Czy może się okazać, że w efekcie zmian koszty pobytu w uzdrowisku w celach opiekuńczo-zdrowotnych będą wyższe niż koszty odwiedzania miejsc typowo turystycznych w celach poznawczo-rozrywkowych? Czy zmiana przepisów wpłynie na umniejszenie roli lecznictwa uzdrowiskowego?

4. W jaki sposób zmiany te wpłyną na budżety gmin uzdrowiskowych? Czy są rozważane jakieś alternatywne sposoby, by wyrównać dochody gmin uzdrowiskowych proporcjonalnie do liczby odwiedzających je pensjonariuszy?

Kazimierz Kleina